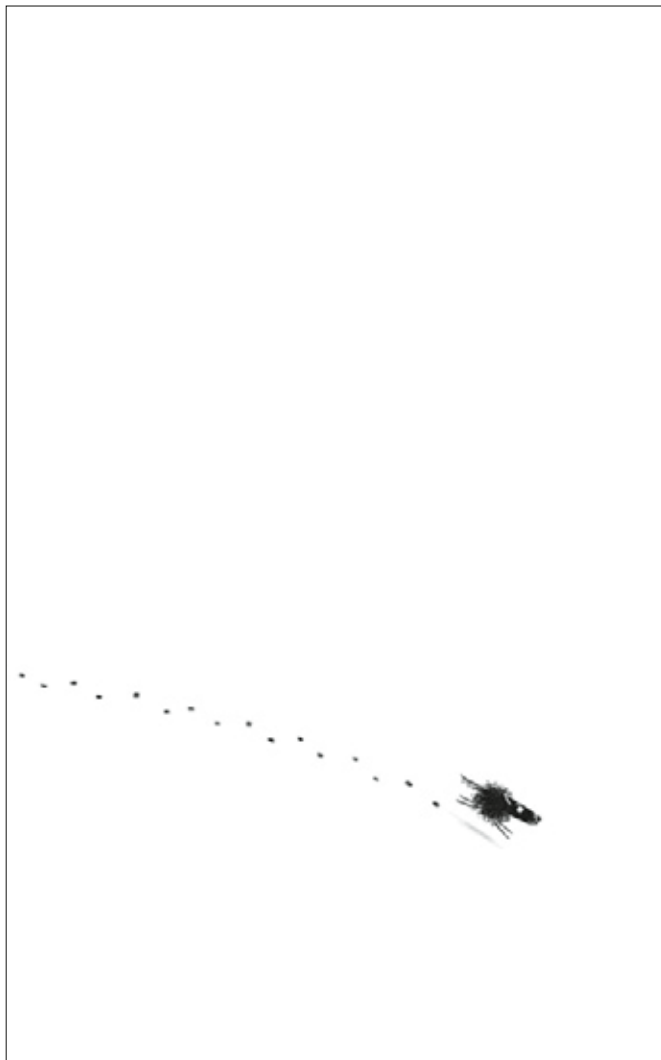

Rob Biddulph: Pähkinä Jones ja Piirretty kaupunki
Näytesivut kirjasta © Kumma-kustannus & tekijä

Jälki-istunto

Fysiikan tehtäväkirjaan ei saa piirrellä tulta hönkiviä vampyyriyksisarvisia.”

Pähkinä Jones oli kirjoittanut lauseen neljä-sataayhdeksänkymmentäkuusi kertaa. Urakkaan oli mennyt melkein kaksi tuntia, ja kynä oli hirttänyt vasemman käden keskisormeen ison patin. Muut olivat jo lähteneet kotiin, ja koululla olivat enää Pähkinä ja hänen opettajansa, herra Dawkins. Pähkinä viittasi. ”Opettaja, valmista tuli.”

Dawkins nosti katseensa ristisanatehtävästään. Hänen mustassa parrassaan oli muruja viinietikalla maustetuista sipsitikuista.

”Katsotaanpas, pitääkö se paikkansa, *Pernilla*”, opettaja sanoi hymyillen pilkallisesti. Hän käveli Pähkinän pulpetin viereen ja alkoi selailla sille kasattuja paperiarkkeja.

Pähkinää sapetti niin että hän tunsu kasvojensa puneh-
tuvan. Oli raivostuttavaa, kun ihmiset käyttivät hänestä sitä
nimeä. Syntymätodistuksessa lukekoon Pernilla Anne Jones,
mutta Pähkinä hän oli ollut syntymästään lähtien. Itse asia-
sa jo ennen syntymäänsä. Isä oli usein kertonut: ”Kun äitisi oli
kolmannella kuulla raskaana, luimme netistä, että olit suunnil-
leen pähkinän kokoinen. Niinpä aloimme kutsua sinua Pähki-
näksi.” Pähkinäksi häntä oli sanottu myös aiemmassa koulussa,
Melodiassa, mutta Kalmohönkä-Dawkinsilta sellaista oli turha
odottaa.

Opettaja heilutteli papereita vahingoniloisena. ”Olet täyt-
tänyt täsmälleen kolmekymmentäyksi puolta A4-arkeista. Kos-

ka yhdelle sivulle mahtuu korkeintaan kuusitoista riviä, yksin-
kertainen kertolasku paljastaa, että olet kirjoittanut ainoastaan
neljäsataayhdeksänkymmentäkuusi niistä viidestäsadasta rivis-
tä, jotka sinulle annettiin tehtäväksi. Se vastaa 99,2 prosenttia
tavoitteestasi. Kuten tiedät, kaikkien onnekkaiden, jotka ovat
päässeet oppilaaksi Pyhän Hubertuksen kouluun totisesti tie-
teellisille ja parantumattomasti matemaattisille, odotetaan suo-
riutuvan heille annetuista tehtävistä täydellisesti. Sata. Prosent-
tisesti. Tässä tapauksessa on selvää, että jätät tuosta tavoitteesta
0,8 prosentin verran.”

Murujen sotkeman parran takana kehkeytyi omahyväinen
hymy.

”Rangaistuksena siitä, että yritit luistaa tehtävästäsi, saat
ensin tehdä tämän loppuun ja sen jälkeen kirjoittaa vielä sata
ylimääräistä riviä. Minä ehdin täyttää ristikkoni ja syödä tä-
män munalla täytetyn makkaran ja ennätän silti kotiin ennen
kuin televisiosta alkaa Yliopistovisa.”

”Mutta opettaja –”

”Ei mitään muttia, Jones. Ala kirjoittaa. En tiedä, millai-
sa lässynvässyn velttoilua edellisessä koulussasi suvaittiin, mut-
ta sinun on opittava, että säntillisyyden on tärkeää. Tyhjänpäiväi-
sellä luovuudella ei ole sijaa Pyhän Hubertuksen koulussa. Ei
mitään sijaa.”

2

Rockwell Riley

Laahustaessaan ulos koulun portista Pähkinä näki pitkän, hintelän pojan, jonka päälaelta levisi täydellinen musta hiuspallo. Poika odotti häntä bussipysäkillä. Heti hänet huomautessaan Rockwell Riley hymyili, nousi seisomaan ja nakkasi hänelle omenan.

"Ajattelin, että välipala voisi maistua."

"Kiitti", Pähkinä huokaisi, "ei sinun olisi tarvinnut odotella."

"Ei tässä mitään. Kertaillin samalla vähän kemiaa. Atomien rakenne on hur-

jan kiehtova juttu, vai mitä? Tiesitkö, että kun natrium reagoi epämetallien, esimerkiksi kloorin, kanssa, siltä lähtee uloin elektroni täysin veks? Koko uloin kuori katoaa, eikä siitä jää jäljelle mitään. Ei rippusta. Ei rahtuakaan. Vähänkö järisyttävää!"

Pähkinä tuijotti poikaa. ”En ymmärrä yhtään, mistä sinä puhut”, hän sanoi.

”Joo, etpää”, sanoi Rockwell hymyillen. ”Et sinä minua hämää. Haluat pitää kykyysi piilossa, mutta veikkaan, että olet fiksumpi kuin me kaikki muut yhteensä. Senkö takia et ole innostunut tästä koulukamu-jutusta – koska pelkääät paljastavasi vahingossa, että olet superälykäs?”

Pähkinä huokaisi. Hubertuksen koulukamu-ohjelman tarkoitus oli auttaa uusia oppilaita kotiutumaan. Kamujen oli määrä tavata tunnin ajan joka päivä ja keskustella uutta oppilasta askarruttavista asioista, mutta Rockwell oli seurannut häntä kuin varjo siitä lähtien, kun heidät oli määrätty kamuiksi. Se oli tapahtunut Pähkinän ensimmäisenä koulupäivänä kaksi kuukautta sitten. Pähkinä yritti sinnikkäästi laistaa tapaamisista. Hän aavisteli, että Rockwell oli pantu hänen pariikseen myös itsensä vuoksi, sillä pojalla ei näyttänyt olevan koulussa ystäviä. Pähkinä ei tiennyt, mistä se johtui, sillä Rockwell vaikutti ihan mukavalta tyypiltä. Jos Pähkinä olisi etsinyt uutta ystävää, valinta olisi voinut osua paljon huonompaankin vaihtoehtoon.

Mutta hän ei etsinyt ystävää, joten se siitä. Koulukamua tai ei, Pähkinällä ei ollut aikomustakaan kotiuttaa Hubertukseen, sillä hän ei viipyisi siellä pitkään.

”Et tullut tänäänkään tapaamiseemme. Jos ruokatunti on hankala, voimmeko tavata aamuisin ennen koulua?” Rockwell

kysyi toiveikas katse silmissään. ”Käykö huomenna? Jos jätämme tapaamisia väliin, voimme joutua hankaluuksiin, ja sitähan me emme tietenkään halua, vai kuinka?”

Toinen huokaus. Pähkinä antoi periksi, koska tiesi, ettei Rockwell luovuttaisi ennen kuin tapaamisesta olisi sovittu.

”Hyvä on sitten. Jos on ihan pakko.”

”Oikeasti? Mahtavaa!” Rockwell punastui ilosta. ”Minä tulen kai sitten kahdeksan maissa teille, vai? Melodiakatuko se oli?”

”Joo.” Pähkinä huokaisi äänekkäästi. ”Numero kahdeksankymmentä.”

3

Nerys ja iso auto

Pähkinä oli juuri haukannut palan omenastaan, kun kulman takaa kääntyi valtava hopeanvärinen auto, jossa oli tummennetut ikkunat. Se lähestyi heitä.

Pähkinä ja Rockwell suoristivat vaistomaisesti selkäänsä, kun auto pysähtyi. Takaikkuna laskeutui, ja sen takaa paljas-
tuivat kasvot, jotka Pähkinä tunsi hyvin.

”Heissan, kultsi.”

Pähkinä virnisti. Neryshän se siinä, hänen äitinsä henkilökohtainen assistentti tilitoimistosta. Pähkinä piti Nerysistä. Tämä oli äidin työkavereista ainoa, joka puhui hänelle kuin normaalille ihmiselle eikä niin kuin pikkuvauvalle.

Pähkinällä ei ollut aavistustakaan, minkä ikäinen Nerys oli. Nerysin tukassa oli se liilan sävy, jonka perusteella ihmi-

nen helposti sijoitetaan ikäryhmään seitsemänkymmentä- ja -risat, mutta hänen kasvonsa olivat hämmästyttävän sileät ja vain silmänurkissa näkyi pieniä uurteita. Hymyryppyjä. Nerys hymyili usein.

”Äitisi lähetti minut hakemaan sinua. Hän sai koulusta teletekstiviestin, jossa kerrottiin sinun saaneen jälki-istuntoa, joten tässä minä nyt olen. Ne opettajanmokat niuhottavat aina. Jolleivat yhdestä asiasta niin sitten toisesta, vai mitä?”

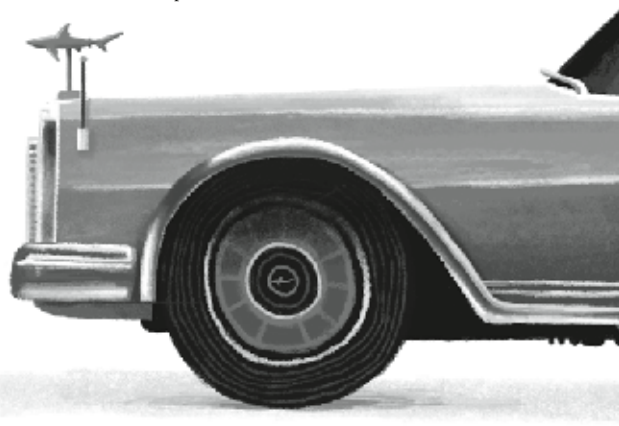
Nerys avasi auton oven.

”No niin, kultsi, tee hammasasi kolottelee jo. Hyppäähän kyytiin, niin olemme toimistolla ennen kuin ehdit sanoa Llan-fairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch.”

Nerysin hailakat silmät kääntyivät Rockwelliin.

”Tarvitseeko ystäväsi kyydin jonnekin?”

”O-ou”, sopersi Rockwell. ”K-k-kiitos, mutta ei kiitos,

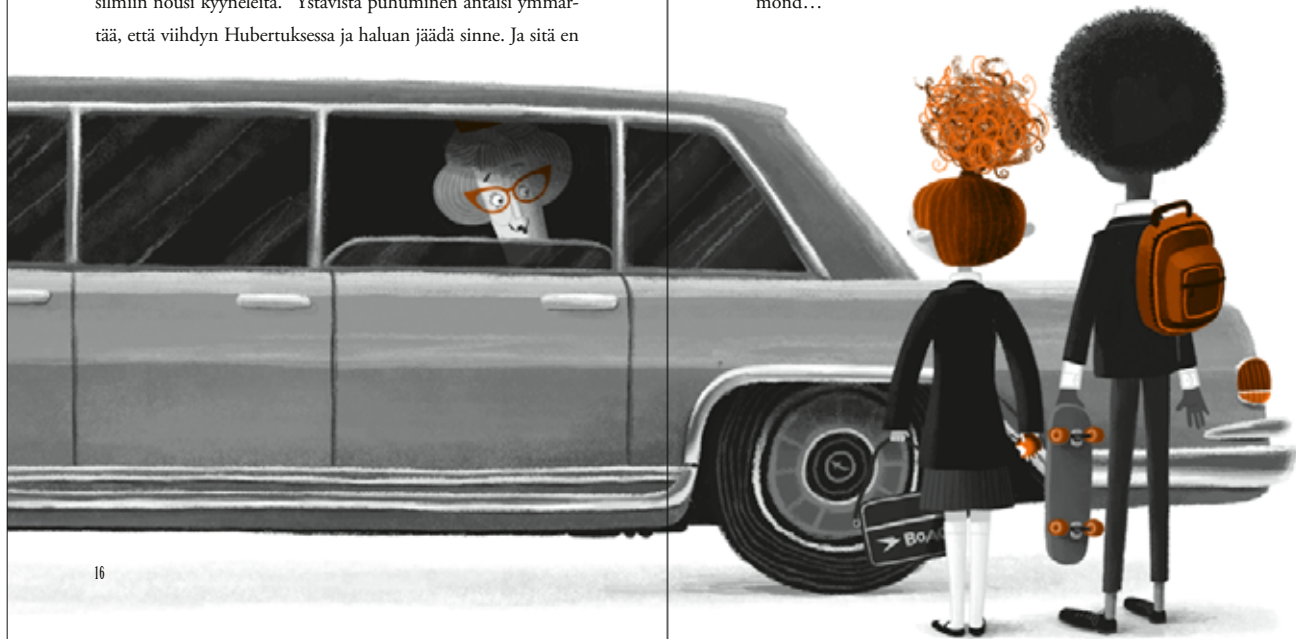
rouva. Tai siis madam. Tai siis teidän korkeutenne. Menen skeittilaudallani. Nähdään aamulla, Pähkinä.” Ja sen sanottuaan Rockwell potkaisi lautansa liikkeelle ja viiletti tiehensä.

”Niin lutunen poika”, sanoi Nerys, kun Pähkinä kapusi kyytiin. ”Onpa mukava, että alat vihdoinkin löytää ystäviä Pyhästä Hubertuksesta.”

”Ei Rockwell ole minun ystäväni. Hän on minua kohtaan mukava vain koska koulusta käskettiin eikä hän halua hankaluuksia. En edes *halua* löytää ystäviä Hubertuksesta.” Pähkinän silmiin nousi kyynleitä. ”Ystävästä puhuminen antaisi ymmärtää, että viihdyn Hubertuksessa ja haluan jäädä sinne. Ja sitä en

missään *nimessä* aio tehdä.” Pähkinä katsoi ulos auton ikkunas-
ta. ”Kavereiden hankkiminen olisi muutenkin ihan turhaa. Isä palaa pian kotiin. Hän selvittää asiat äidin kanssa, ja sitten minä voin palata vanhojen ystäväni luokse Melodian yläkouluun.”

Nerys rypisti otsaansa. ”Tyttökulta, muista, että äitisi laittoi sinut Pyhään Hubertukseen vain koska haluaa sinun parastasi. Hän rakastaa sinua. Älä luovuta koulun suhteen ihan vielä, kultsi. Tilanne voi aina muuttua.” Nerys kääntyi puhumaan etupenkillä istuvalle miehelle. ”Jatketaan matkaa, Hammond...”

4 Tarralappuja lounasrasiassa

Pähkinä ei osannut sanoin kuvailla, miten kovasti hän ikävöi isäänsä. Isä oli kadonnut vuosi sitten, ja joka ikinen hetki Pähkinä toivoi hurjasti, että isä astelisi huoneeseen, sieppaisi hänet syliinsä ja sulkisi kuuluisaan karhunhalaukseensa. Joka ikinen kerta, kun Pähkinä kuuli puhelimen soivan tai näki oven avautuvan, hän odotti, että siellä olisi isä. Joka kerta, kun niin ei ollutkaan, isän pois-saolo teki taas kipeää. Pähkinän isä oli taiteilija, niin kuin Pähkinä itsekin. Tarkemmin sanottuna taidemaalari. Ja isä oli taitava – ainakin Pähkinän mielestä. Juuri isältään Pähkinä oli perinyt innostuksensa piirtämiseen ja taiteen tekemiseen. Isä oli hänen sankarinsa.

Pähkinästä oli ollut ihanaa viettää aikaa kotitalon perällä pienessä, valoisassa viherhuoneessa, jota isä oli käyttänyt ateljeenaan. Huoneessa oli vallinnut sekamelska, mutta se oli ollut täynnä hurjan mielenkiintoisia tavaroita: puolityhjiä maalitubeja, vanhoista mukeista törröttäviä siveltimiä, seinille teipattuja värikarttoja, puisia mallinukkeja, kaikenkokoisia maalaustelineitä. Mutta parasta olivat maalaukset, joita oli levällään ympäri ateljeeta.

Osa niistä oli valmiita, osa oli puoliksi valmiita, ja osa näytti valmiilta, mutta niiden päälle oli viime hetkellä maalattu ruksi. Pähkinä piti niistä kaikista, mutta hänen ehdottomia suosikkejaan olivat tyhjät maalauskanakat. Taulut, jotka vielä odottivat maalaamistaan. Niissä oli jotain taianomaista. Aina kun Pähkinä näki niiden suuren, puhtaanvalkoisen pinnan, hän tiesi, että pian isä muuttaisi sen joksikin muuksi. Joksikin

aivan uudeksi. Pähkinä oli pitänyt itseään onnekkana, sillä hänellä oli isä, joka pystyi loihtimaan kauneutta tyhjistä.

Ja sitten olivat vielä tarralaput.

Kun pikku-Pähkinän oli tullut aika siirtyä päiväkodista kouluun, häntä oli jännittänyt kovasti. Päiväkodissa hän oli joutunut viettämään vain aamupäivän, mutta koulussa hän joutuisi olemaan koko päivän. Se oli ollut kauhea ajatus. Hän ei enää voisi viettää mukavia iltapäiviä isän kanssa. Hän oli itkenyt koko viikon ennen koulun alkua, ja vanhemmat olivat olleet kovin huolissaan.

”Minäpä keksin”, oli äiti sanonut päivää ennen koulun alkua. ”Mitä jos isä piirtää sinulle joka päivä pienen kuvan tarralapulle ja me laitamme sen lounasrasiaasi? Silloin sinulla on aamupäivällä jotain odotettavaa ja iltapäivällä jotain, mille voit hihitellä. Siitä voisi olla apua.”

Niin sai alkunsa Pähkinän Lounas-rasiatarralappukokoelma. Joka päivä isä piirsi hänelle kuvan pienelle, keltaiselle, neliömuotoiselle paperille ja kätki sen voileipien, jugurttien ja hedelmäpatukoiden joukkoon.

Joka päivä Pähkinä odotti malttamattomana, mitä rasiasta löytyisi. Isä piirsi kuvia niistä kirjojen, televisio-ohjelmien ja elokuvien hahmoista, joista Pähkinä eniten piti, muutokuvia perheenjäsenistä, miniversioita kuuluisista maalauksista ja vaikka mitä muuta. Kaikkea, mitä isän mieleen juolahti. Ja jokaiseen lappuun, jonnekin päin piirrosta, oli piilotettu sanat ”Rakastan sinua aina x”.

Alakoulun aikana ja Melodian yläkoulun alkaessa isältä ei ollut jäänyt väliin ainuttakaan koulupäivää. Pähkinä oli pannut jokaisen kuvan talteen ja varjeli niitä aarteenaan. Koulupäivän jälkeen hän toi lapun varovasti kotiin

ja sujautti sen muovipussiin sänkynsä alle. Viime vuonna isä oli kuitenkin tehnyt puisen rasian, jossa Pähkinä voisi säilyttää kuvia ja ”pitää ne turvassa”.

”Miksi tässä lukee ’Pikku häntä?’” Pähkinä oli kysynyt nähdessään rasiaan kirjoitetut sanat.

”Katsos”, isä oli vastannut, ”*pencil*”, latinankielinen sana taiteilijan siveltimelle, tarkoittaa kirjaimellisesti ’pikku häntää.’ Siitä tulee myös englannin kielen sana lyijykynälle: *pencil*. Ajattelin, että tämä olisi sopiva nimi, sillä minähän käytän tarralappuihisi enimmäkseen juuri sivellintä ja lyijykynää.”

Rasia oli yhä tallessa, ja se oli kantta myöten täynnä, sillä sen sisällä oli yli kaksituhatta piirrosta. Isän katoamisen jälkeen uusia tarralappuja ei tietenkään ollut enää kertynyt. Pähkinä sai muistutuksen isän poissaolosta päivittäin, aina kun hän avasi lounasrasiansa, ja ikävä viilsi hänen sydäntään joka kerta. Ruokatunti oli muuttunut päivän parhaasta hetkestä päivän pahimmaksi. Joka päivä Pähkinä kysyi itseltään saman kysymyksen: *Missä isä on?*

